

<i>Woord vooraf</i>	5
<i>Inhoud</i>	6
<i>Inleiding</i>	Het Belgisch recht: publiekrecht en privaatrecht 13

DEEL 1 DE ALGEMENE BEGINSELEN VAN HET BELGISCH PUBLIEKRECHT

<i>Hoofdstuk I.</i>	DE GRONDWET: BASIS VAN HET BELGISCH PUBLIEKRECHT 17
A	Het ontstaan van België 17
B	' Een grondwet ', wat is dat eigenlijk? 17
<i>Hoofdstuk II.</i>	DE KENMERKEN VAN DE BELGISCHE STAAT 20
A	De scheiding der machten 20
B	België is een monarchie 22
C	België is een representatieve en parlementaire democratie 23
D	België is een rechtsstaat 26
<i>Hoofdstuk III.</i>	DE BELANGRIJKSTE EVOLUTIES SEDERT 1830 27
A	Een veranderende samenleving 27
B	België heeft vier taalgebieden 27
C	België is een federale staat 30
D	België is een verzorgingsstaat 33
E	Naar een internationale rechtsorde 35
<i>Hoofdstuk IV.</i>	DE HIËRARCHIE VAN DE RECHTSNORMEN 37
A	Verschillende instanties kunnen normen uitvaardigen 37
B	De hiërarchie van de rechtsnormen 37
C	De afdwingbaarheid van de hiërarchie van de rechtsnormen 38

DEEL 2 DE FEDERALE OVERHEID

<i>Hoofdstuk I.</i>	DE WETGEVENDE MACHT 45
1	DE SAMENSTELLING VAN DE WETGEVENDE MACHT 45
A	De wetgevende macht bestaat uit drie takken 45
B	De kenmerken van de verkiezingen 45
C	De samenstelling van de Kamer van volksvertegenwoordigers 46
D	De samenstelling van de Senaat 47
E	De indeling in taalgroepen 49

2	DE BEVOEGDHEDEN VAN DE WETGEVENDE MACHT	51
A	Overzicht van de bevoegdheden	51
B	Normering: het maken van wetten	52
	B1 Bevoegdheidsverdeling tussen de Kamer en de Senaat	52
	B2 De bevoegdheid van de Koning als tak van de wetgevende macht	54
C	Het goedkeuren van internationale verdragen	56
D	Controle op de federale regering	57
E	Het recht om een parlementaire onderzoekscommissie op te richten	58
F	Het wijzigen van de grondwet	59
3	DE WERKWIJZE VAN DE WETGEVENDE MACHT	59
A	Hoe komen wetten tot stand?	59
B	Het initiatief: voorstel of ontwerp	60
C	Behandeling door het parlement	60
D	Hoe verloopt de stemming?	62
E	De bekrachtiging, de afkondiging en de bekendmaking	63
F	Hoe komt een wet tot stand: samenvatting	66
G	Bijzondere meerderheid	67
H	De alarmbelprocedure	68
4	WERKWIJZE VAN DE WETGEVER ALS GRONDWETGEVENDE MACHT	70
5	HET STATUUT VAN DE PARLEMENTSLEDEN	72
A	De duur van de functie	72
B	De parlementaire immuniteiten	73
	B1 De parlementaire onverantwoordelijkheid	73
	B2 De parlementaire onschendbaarheid	73

Hoofdstuk II. DE UITVOERENDE MACHT 76

1	DE SAMENSTELLING VAN DE UITVOERENDE MACHT	76
A	De Koning benoemt ministers en staatssecretarissen	76
B	De regeringsvorming in de praktijk	77
2	DE BEVOEGDHEDEN VAN DE UITVOERENDE MACHT	80
A	Algemeen: toegewezen bevoegdheden	80
B	Het uitvoeren van de wetten	81
C	Het uitstippelen en uitvoeren van het beleid van het land	82
3	DE WERKWIJZE VAN DE UITVOERENDE MACHT	84
A	De kroonraad, de ministerraad en het kernkabinet	84
B	De federale administratie	86
C	Hoe komen de beslissingen van de uitvoerende macht tot stand?	87
	C1 Koninklijke besluiten (K.B.'s)	87
	C2 Ministeriële besluiten (M.B.'s)	89
	C3 Wetsontwerpen	90
4	HET STATUUT VAN DE LEDEN VAN DE UITVOERENDE MACHT	91
A	Het statuut van de Koning	91

- B Het statuut van de ministers en de staatssecretarissen 92
 - B1 *Duur van het ambt en 'lopende zaken'* 92
 - B2 *Strafrechtelijke verantwoordelijkheid* 93

Hoofdstuk III. DE RECHTERLIJKE MACHT 94

- 1 SAMENSTELLING VAN DE RECHTERLIJKE MACHT 94
 - A Vier soorten hoven en rechtbanken 94
 - B De rechtsgebieden van de hoven en rechtbanken 97
 - C De samenstelling van de hoven en rechtbanken 99
 - D Het openbaar ministerie: de staande magistratuur 100
- 2 DE BEVOEGDHEDEN VAN DE RECHTERLIJKE MACHT 101
 - A Algemene omschrijving 101
 - B Bevoegdheden van de verschillende hoven en rechtbanken 102
 - B1 *De gewone rechtbanken* 102
 - B2 *De hoven* 106
 - B3 *Het Hof van Cassatie* 107
 - B4 *Samenvatting: bevoegdheden van de gewone hoven en rechtbanken* 108
 - B5 *Kortgedingprocedure* 109
 - C De bevoegdheden van de Raad van State 110
 - C1 *Algemeen: twee afdelingen* 110
 - C2 *De afdeling Administratie van de Raad van State* 110
 - C3 *De afdeling Wetgeving van de Raad van State* 113
 - D De bevoegdheden van het Arbitragehof 114
 - D1 *Algemeen* 114
 - D2 *Bevoegdheid om een wet, een decreet of een ordonnantie te vernietigen en te schorsen* 115
 - D3 *Bevoegdheid om kennis te nemen van prejudiciële vragen* 116
 - D4 *Besluit: een grondwettelijk hof met beperkte bevoegdheid* 116
- 3 DE WERKWIJZE VAN DE RECHTERLIJKE MACHT 117
 - A Openbaarheid van terechtzitting 117
 - B Openbaarheid van de uitspraak 117
 - C Motivering van de uitspraak 117
 - D Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter 118
 - E Uitspraak binnen een redelijke termijn 118
 - F Het verbod van rechtsweigering 118
 - G Het beginsel van de dubbele aanleg in strafzaken 119
 - H Het beginsel van de tegenspraak 119
 - I De jury in het hof van assisen 119
- 4 STATUUT VAN DE RECHTERLIJKE MACHT 120
 - A Algemeen 120
 - B Benoeming voor het leven 120
 - C De onafzetbaarheid en de overplaatsing van de rechters 121
 - D Strafrechtelijk statuut van de rechters 121
- 5 DE HOGE RAAD VOOR DE JUSTITIE 121
- 6 HET JUSTITIEHUIS 122

DEEL 3 | DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN

Inleiding 127

Hoofdstuk I. DRIE GEMEENSCHAPPEN EN DRIE GEWESTEN 128

A Gemeenschappen - cultuur en welzijn 128

B Gewesten - economie 129

Hoofdstuk II. DE ASYMMETRISCHE STRUCTUUR VAN HET FEDERALE BELGIË 130

A Eigen instellingen, eigen bevoegdheden 130

B De Vlaamse gemeenschap en het Vlaams gewest delen dezelfde wetgevende en uitvoerende macht 131

C Het Waals gewest kan bevoegdheden overdragen aan de Duitstalige gemeenschap 131

D De Franse gemeenschap kan bevoegdheden overdragen aan het Waals gewest 134

Hoofdstuk III. DE BEVOEGDHEDEN VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN 136

A De bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten 136

B De bevoegdheden van de gemeenschappen 137

C De bevoegdheden van de gewesten 138

D De bevoegdheden van de federale overheid 139

E Specifieke bevoegdheden 140

E1 De internationale betrekkingen 140

E2 Impliciete bevoegdheden 141

E3 Beperkte "grondwettelijke" bevoegdheden 142

F Federale loyaliteit, oplossen van belangenconflicten en samenwerkingsprocedures 143

F1 Federale loyaliteit 143

F2 Oplossen van belangenconflicten in het Overlegcomité 143

F3 Samenwerkingsprocedures 145

Hoofdstuk IV. DE WERKWIJZE VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN 146

A Algemene beginselen 146

B De wetgevende macht van de gemeenschappen en de gewesten 147

B1 Samenstelling van de raden (parlementen) 147

B2 Bevoegdheden van de raden (parlementen) 150

B3 Werkwijze van de raden (parlementen) 151

B4 Het statuut van de raadsleden 152

C De uitvoerende macht van de gemeenschappen en de gewesten 153

C1 Samenstelling van de regeringen 153

C2 Bevoegdheden van de regeringen 155

C3 Werkwijze van de regeringen 156

C4 Statuut van de ministers 156

<i>Hoofdstuk V.</i>	BIJZONDERHEDEN OVER DE BRUSSELSE INSTELLINGEN 158
A	Inleiding 158
B	De verhouding tussen de taalgroepen 158
C	De bevoegdheden van de Vlaamse en de Franse gemeenschap 159
D	Drie gemeenschapscommissies in Brussel 159
E	Bevoegdheden van de gemeenschapscommissies 161

DEEL 4 | DE GEMEENTEN, DE PROVINCIES EN DE OCMW'S

<i>Inleiding</i>	165
------------------	-----

<i>Hoofdstuk I.</i>	DE GEMEENTEN 166
A	Algemene bevoegdheidsomschrijving 166
B	De gemeenteraad 168
	B1 Samenstelling van de gemeenteraad 168
	B2 Bevoegdheden van de gemeenteraad 170
	B3 Werking van de gemeenteraad 171
	B4 Statuut van de gemeenteraadsleden 172
C	De burgemeester 172
	C1 De benoeming 172
	C2 Bevoegdheden van de burgemeester 173
	C3 Statuut van de burgemeester 173
D	Het college van burgemeester en schepenen 174
	D1 Samenstelling van het college 174
	D2 Bevoegdheden van het college 174
	D3 Werkwijze van het college 175
	D4 Statuut van de schepenen 176

<i>Hoofdstuk II.</i>	DE PROVINCIES 177
A	Algemene bevoegdheidsomschrijving 177
B	De provincieraad 178
	B1 Samenstelling van de provincieraad 178
	B2 Bevoegdheden van de provincieraad 179
	B3 Werking van de provincieraad 179
	B4 Statuut van de provincieraadsleden 179
C	De provinciegouverneur 180
	C1 De benoeming 180
	C2 Bevoegdheden 180
	C3 Statuut van de gouverneur 181
D	De bestendige deputatie 181
	D1 Samenstelling van de bestendige deputatie 181
	D2 Bevoegdheden van de bestendige deputatie 182
	D3 Werking van de bestendige deputatie 182
	D4 Statuut van de leden 182

<i>Hoofdstuk III.</i>	HET OCMW 183
A	Algemene bevoegdheidsomschrijving 183
B	De raad voor maatschappelijk welzijn (OCMW-raad) 184
	B1 Samenstelling van de raad voor maatschappelijk welzijn 184
	B2 Bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn 184
	B3 Werking van de raad 185
	B4 Statuut van de raadsleden 185
C	De voorzitter 185
	C1 Verkiezing 185
	C2 Bevoegdheden van de voorzitter 186
	C3 Statuut van de voorzitter 186
D	Het vast bureau 187
	D1 Samenstelling 187
	D2 Bevoegdheden van het vast bureau 187
	D3 Werking van het vast bureau 187
	D4 Statuut van de leden 187

DEEL 5 DE INTERNATIONALE RECHTSORDE

<i>Inleiding</i>	191
------------------	-----

<i>Hoofdstuk I.</i>	DE VERENIGDE NATIES 192
A	Oorsprong: de Volkenbond 192
B	De agenda van de Verenigde Naties 192
C	De mensenrechtenverdragen 195
D	De controle op de naleving van de verdragen 196

<i>Hoofdstuk II.</i>	DE RAAD VAN EUROPA 198
A	Ontstaan van de Raad van Europa 198
B	Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens 198
	B1 De juridische waarde van het verdrag 198
	B2 Vergelijking met de verdragen van de Verenigde Naties 200

<i>Hoofdstuk III.</i>	DE EUROPESE UNIE 201
A	Van Europese gemeenschap naar Europese Unie 201
B	De instellingen van de Europese Unie 203
C	De Europese normen 206

DEEL 6 DE RECHTEN EN VRIJHEDEN

<i>Inleiding</i>	212
------------------	-----

<i>Hoofdstuk I.</i>	GELIJKHEID EN NON-DISCRIMINATIE 213
A	Feitelijke ongelijkheid en rechtsongelijkheid 213
B	Wanneer is een rechtsongelijkheid in strijd met het gelijkheidsbeginsel? 214
C	Bij welke rechtscolleges kan de rechtsongelijkheid aangevochten worden? 216

Hoofdstuk II. | RECHTEN TER BESCHERMING VAN DE FYSIEKE PERSOON 217

- A Het recht op leven 217
- B Verbod van foltering, onmenselijke en vernederende behandelingen 218
- C De vrijheid van persoon 219
 - C1 Het verbod van slavernij en dwangarbeid 219
 - C2 Het verbod om iemand onwettig te straffen 220
 - C3 Het verbod om iemand onwettig aan te houden 221

Hoofdstuk III. | RECHTEN TER BESCHERMING VAN DE PSYCHISCHE PERSOON 224

- A Vrijheid van meningsuiting 224
- B Vrijheid van godsdienst en erediens 225
- C Het recht op privacy 226
- D Vrijheid van vergadering 232
- E Vrijheid van vereniging 233

Hoofdstuk IV. | HET RECHT OP EIGENDOM 234

Hoofdstuk V. | SOCIAAL-ECONOMISCHE RECHTEN 235

- A Recht op onderwijs en vrijheid van onderwijs 235
- B Het recht op een menswaardig leven 236

Hoofdstuk VI. | DE RECHTEN VAN HET KIND 237

- A Inleiding 237
- B Rechten die kinderen beschermen 237
- C Rechten die kinderen voorzieningen geven 237
- D Rechten die kinderen inspraak geven 238

Hoofdstuk VII. | RECHTEN DIE VOORTVLOEIEN UIT BESTUURLIJKE
VERNIEUWING 239

- A Recht op openbaarheid van bestuur 239
- B Recht op een uitdrukkelijke motivering van individuele bestuurshandelingen 241
- C Het recht om een klacht in te dienen bij de ombudsman 242

Tekst van de Belgische grondwet 245

Trefwoordenregister 287

Bijlage: nuttige websites 302

Informatie over de computertoetsen 305

Lijst van de illustraties 306

TREFWOORDENREGISTER

A

- aangelegenheid
 - *culturele aangelegenheid p. 137
 - *economische aangelegenheid p. 31, 129, 138
 - *persoonsgebonden aangelegenheid p. 31, 137
 - *plaatsgebonden aangelegenheid p. 31, 129, 138
- aanhouding p. 221
- aanhouding, administratieve p. 221
- aanhouding, bevel tot p. 223
- aanhouding, gerechtelijke p. 221
- aanleg, dubbele p. 119
- aanleg, eerste p. 102
- abortuswet p. 54
- administrateur van de civiele lijst p. 91
- administratie, federale p. 86
- afkondiging p. 64, 71, 151
- akte, wetgevende p. 37, 39, 116, 165, 200
- alarmbel p. 158
- alarmbelprocedure p. 68
- algemene vergadering (V.N.) p. 194, 195
- ambtenaar p. 76, 83, 86
- amendement p. 54, 60, 146, 151
- amenderingsrecht p. 54
- arbeid, billijke arbeidsvoorwaarden en een billijke beloning, recht op p. 236
- arbeidshof p. 106
- arbeidsrechtbank p. 98, 105
- Arbitragehof p. 39, 96, 99, 114, 115, 116, 117, 216, 236
- arrest p. 101, 197, 198, 200, 217
- arrondissement, gerechtelijk p. 98, 122
- arrondissementsrechtbank p. 98, 106
- assisen, hof van p. 98, 106, 119, 120

B

- begroting p. 53, 58, 82, 90, 150, 155, 170, 182, 203
- behoorlijke huisvesting, recht op p. 236
- bekendmaking p. 64, 71, 88, 151
- bekrachtiging p. 54, 55, 63, 71, 146, 151
- belangenconflicten p. 143
- belasting p. 115, 175, 179

- beleid, buitenlands p. 82
- beleid, politiek p. 155
- Belgische omwenteling p. 17
- bemiddeling in strafzaken p. 122
- benoeming p. 78
- beroep, hof van p. 93, 96, 104, 105, 106, 121, 134
- beroep, hoger p. 101, 102, 119
- beschikking p. 207
- besluit
 - *besluit van de gewest- of gemeenschapsregering p. 111, 156, 216
 - <beschikkende besluiten p. 156
 - <reglementaire besluiten p. 156
 - *koninklijk besluit
 - <koninklijk besluit p. 38, 87, 90, 91, 110, 111, 214, 216
 - <reglementair koninklijk besluit p. 87
 - <beschikkend koninklijk besluit p. 88
 - *ministerieel besluit p. 89, 111, 216
 - *uitvoeringsbesluit p. 38, 81, 155
- bestendige deputatie p. 172, 178, 179, 180, 181, 182
- betrekking, internationale p. 140
- bevel tot aanhouding p. 223
- bevel van rechter p. 221, 223
- bevoegdheid
 - *impliciete bevoegdheden p. 141
 - *residuaire bevoegdheid p. 81, 136, 137, 139, 155, 170, 179
 - *toegewezen bevoegdheid p. 80, 81, 136, 137, 139, 155, 174, 182
- bevoegdheidsverdeling p. 114, 115, 136
- bezinningskamer p. 53
- bijzonder comité (OCMW) p. 184
- bijzondere machtenbesluit p. 89
- briefgeheim, onschendbaarheid van p. 226, 227
- Brussel p. 158
- Brussel-Halle-Vilvoorde p. 46
- buiten beschouwing laten p. 110, 216
- burgemeester p. 170, 171, 172, 173, 174, 175
- burgemeester buiten de raad p. 172
- burgerlijke stand, registers van de p. 175
- burgerplicht p. 220

C

- cascadesysteem p. 224
- Cassatie, Hof van p. 93, 99, 101, 102, 106, 107
- cassatie, uitspraak in p. 102
- cassatieberoep p. 101

- cel Beleidsvoorbereiding p. 86
- censuur p. 224
- cijnskiestelsel p. 23
- circulaire p. 90
- coalitie p. 78
- college van burgemeester en schepenen p. 170, 171, 172, 173, 174, 175, 182, 186
- college van procureurs-generaal p. 100
- Comité ter voorkoming van Foltering p. 197
- Comité voor de Mensenrechten p. 196, 197
- Comité voor de Rechten van het Kind p. 196
- Comité voor de uitbanning van Rassendiscriminatie p. 197
- Comité voor de uitbanning van Vrouwendiscriminatie p. 197
- Comité voor Economische, Sociale en Culturele Rechten p. 196
- commissie p. 60, 151
- Commissie, Europese p. 36, 203, 205
- commissie (onderzoeks-), parlementaire p. 51, 58, 151, 203
- consensus p. 85, 156
- consensusprocedure p. 175
- constitutionele autonomie p. 142
- controle, politieke p. 57

D

- databank p. 229
- decreet p. 37, 39, 96, 111, 113, 114, 115, 146, 150, 151, 161, 165, 166, 173, 180, 182, 206, 214, 216, 236
- decreet, bijzonder p. 152
- democratie, representatieve p. 25
- dienst, openbare p. 83
- district p. 171
- doodstraf p. 217
- drukpersmisdrijf p. 106, 119, 224
- dwangarbeid p. 219
- dwangsom p. 112

E

- economische en sociale raad p. 194, 195
- eed p. 91, 153
- eenheidsstaat p. 30
- eenheidswet p. 127
- eenkamerstelsel p. 151
- euthanasie p. 218

F

- facilititeitengemeenten p. 29, 184, 187
- fair trial p. 117
- federale loyauteit p. 143
- federale procureur p. 100
- federalisering p. 114
- federalisme, economisch p. 30
- formateur p. 78, 80
- freedom of speech p. 73

G

- gelijkheid man/vrouw p. 24, 76, 147, 153, 174, 181, 214
- gelijkheidsbeginsel p. 115, 116, 205, 214
- gemeenschap
 - *gemeenschap p. 21, 31, 114, 115, 128, 136, 137, 138, 139, 166
 - *Duitstalige gemeenschap p. 33, 128, 131, 134
 - *Europese gemeenschap p. 201
 - *Franse gemeenschap p. 33, 128, 134, 135, 159, 162
 - *gemeenschapssenator p. 48
 - *Vlaamse gemeenschap p. 32, 128, 131, 159
- gemeenschapsbevoegdheid p. 131
- gemeenschapscommissie
 - *gemeenschapscommissie p. 177
 - *Franse Gemeenschapscommissie p. 134, 135, 159, 160, 161
 - *Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie p. 134, 159, 160, 161
 - *Vlaamse Gemeenschapscommissie p. 134, 159, 160, 161
- gemeenschapsminister p. 153
- gemeenschapsonderwijs p. 227
- gemeenschapsraad p. 146
- Gemeenschapsraad, Franse p. 148
- gemeenschapsregering p. 146
- gemeenschapsregering, Franse p. 153
- gemeente p. 165, 166, 182
- gemeenteraad p. 168, 170, 171, 172, 173, 175, 176, 184, 186
- genaderecht p. 83
- Gerecht van eerste aanleg p. 35, 203, 205
- gewest
 - *gewest p. 21, 31, 114, 115, 128, 136, 138, 139, 166
 - *Brussels hoofdstedelijk gewest p. 32, 177
 - *Vlaams gewest p. 32, 131
 - *Waals gewest p. 32, 131, 134, 135, 161
- gewestbevoegdheid p. 131, 158

- gewestminister p. 153
- gewestraad p. 146
- gewestraad, Waalse p. 134, 148
- gewestregering p. 146
- Gewestregering, Waalse p. 154
- gewijsde, gezag van p. 100
- gewijsde, kracht van p. 100
- gezinsleven, recht op eerbiediging van p. 226, 231
- gezond leefmilieu, recht op p. 236
- goedkeuringswet p. 56
- gouverneur p. 173, 178, 179, 180, 181
- government making power p. 153
- grondrechten, sociale p. 34
- grondwet p. 17, 18, 37, 39, 51, 52, 59, 70, 212, 219
- grondwetswijziging p. 59, 70

H

- hechtenis, voorlopige p. 223
- herziening p. 101
- herzieningsverklaring p. 70
- hiërarchie rechtsnormen p. 37, 38, 51, 67, 150, 161, 162, 165, 166, 212
- hof p. 93, 115, 116, 197, 198, 212, 216
- Hof, Europees voor de Rechten van de Mens p. 35, 198, 200
- hof, grondwettelijk p. 116
- hof van assisen p. 224
- huiszoeking p. 74, 227

I

- immuniteit p. 73, 121, 152
 - *parlementaire onschendbaarheid p. 73, 74, 152
 - *parlementaire onverantwoordelijkheid p. 73, 74, 152
- informateur p. 78, 80
- initiatief p. 146, 151
- initiatiefrecht p. 54, 60
- instemmingswet p. 56
- Intergouvernementele Conferentie p. 35
- internationaal Gerechtshof p. 194, 195
- internationaal Strafhof p. 194, 195
- interpellatierecht p. 57
- interpellieren p. 150

J

- jeugdrechtbank p. 103, 104
- jury p. 106
- justitiehuis p. 122
- Justitie, Hof van p. 35, 203, 205
- Justitie, Hoge Raad voor de p. 98, 121, 122

K

- kabinet p. 76, 86, 154
- kamer van inbeschuldigingstelling p. 223
- Kamer (van volksvertegenwoordigers) p. 45, 46, 50, 51, 52, 53, 54, 59, 60, 61, 62, 70, 72, 78, 80, 93
- kanton, gerechtelijk p. 97
- kernkabinet p. 85
- kiescollege p. 48
- kiesdrempel p. 47
- kieskring p. 46, 47, 48, 50, 147
- kinderarbeid p. 237
- kinderrechten p. 237
- Koning p. 22, 45, 51, 53, 54, 55, 56, 60, 63, 70, 72, 76, 77, 78, 80, 84, 87, 91, 92, 99, 120, 153, 172, 180
- Koningskwestie p. 30
- kort geding p. 109
- kracht, terugwerkende p. 221
- kroonraad p. 84

L

- leefloon p. 34, 183
- leerplicht p. 235
- legaliteitsbeginsel p. 81, 155
- leger p. 82
- legercontingent p. 53
- legerdienst p. 220
- legislatuur p. 72, 73, 74
- legislatuurparlement p. 147, 152
- lekenrechter p. 99
- lezing, tweede p. 151, 152
- lopende zaken p. 92

M

- maatregel, voorlopige p. 112
- maatschappelijke integratie p. 34, 183
- macht
 - *grondwetgevende macht p. 59
 - *inrichtende macht p. 161
 - *rechterlijke macht p. 20, 21, 146
 - *scheiding der machten p. 20
 - *uitvoerende macht p. 20, 21, 76, 130, 137, 140, 146, 155, 204
 - *wetgevende macht p. 20, 21, 130, 137, 140, 146, 155, 204
- mandaat, dubbel p. 148
- medebeslissingsprocedure p. 203
- medebewindstaak p. 165, 168, 178, 182
- meerderheid
 - *meerderheid p. 26, 62, 68, 151
 - *bijzondere meerderheid p. 67, 142, 152
 - *communautaire meerderheid p. 67
 - *gekwaliceerde meerderheid p. 36
 - *gewone meerderheid p. 67, 182, 185
 - *grondwettelijke meerderheid p. 70
- mening te uiten, recht hun p. 238
- mensenrechten p. 26, 115, 116, 192, 194, 195, 198
- mensenrechtenverdragen p. 191, 212
- menswaardig leven, recht op p. 236
- minister p. 22, 53, 63, 76, 77, 84, 88, 92, 93, 154, 156, 158, 203
- minister, eerste p. 58, 72, 78, 80, 84, 92, 150
- minister van staat p. 84
- minister, vice-eerste p. 85
- ministerie p. 76, 154
- ministerieel secretariaat p. 76, 86
- minister-president p. 153
- ministerraad p. 55, 60, 84, 87, 90
- misdaad p. 106
- misdrijf p. 220, 221, 224, 225, 232
- misdrijf, politiek p. 106, 119
- monarchie p. 22
- Montesquieu p. 20
- motie
 - *alarmbel p. 68
 - *constructieve motie p. 58
 - *motie van vertrouwen p. 58, 72, 92, 150
 - *motie van wantrouwen p. 58, 72, 92, 150, 158, 203
- motivering p. 117, 241
- munt p. 83

N

- nachtwakersstaat (Etat gendarmerie) p. 34
- Nationaal Congres p. 17, 20, 27
- naturalisatie p. 53
- non-discriminatie p. 213
- normen
 - *Europese norm p. 203, 205, 206
 - *internationale normen p. 37, 39

O

- objectief geschil p. 97
- OCMW p. 183, 184, 185, 186, 187
- OCMW-raad p. 183, 184, 185, 186, 187
- OCMW-voorzitter p. 185, 186, 187
- ombudsman p. 242, 243
- omzendbrief p. 90
- onafhankelijkheid rechter p. 118
- onbekwaamheid om alleen te handelen p. 91
- onderwijs p. 137
- onderwijs, officieel p. 235
- onderwijs, recht op p. 235, 236
- onderwijs, vrij p. 235
- onderwijs, vrijheid van p. 115, 235, 236
- onderzoeksc commissie, parlementaire p. 51, 52, 58, 151, 203
- onderzoeksgerecht p. 223
- ongelijkheid, feitelijke p. 213
- onpartijdigheid rechter p. 118
- onschendbaarheid p. 91
- onschendbaarheid, parlementaire p. 73, 74, 152
- onschendbaarheid van briefgeheim p. 226, 227
- onschendbaarheid van woning p. 226, 232
- ontbinding p. 72
- onteigening p. 234
- onthouding p. 63
- onverantwoordelijkheid p. 91
- onverantwoordelijkheid, parlementaire p. 73, 74, 152
- openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn p. 183, 184, 185, 186, 187
- openbaarheid
 - *openbaarheid van bestuur p. 239
 - *openbaarheid van terechtzitting p. 117
 - *openbaarheid van uitspraak p. 117

- openbaar ministerie p. 100, 120
- orde, openbare p. 83
- orde, professionele p. 233
- ordonnantie p. 37, 39, 96, 111, 113, 114, 115, 150, 151, 161, 165, 166, 173, 180, 182, 206, 216, 236
- orgaan, collegiaal p. 156, 175, 182
- organisatie, internationale p. 191
- overheid, administratieve p. 111
- overheid, federale p. 114, 139, 165
- overheidsdienst p. 76, 86
- Overlegcomité p. 143, 144, 145
- overtredingen p. 103

P

- parket p. 100
- parlement p. 45, 72, 73, 130
- parlementaire overlegcommissie p. 53
- Parlement, Europees p. 35, 36, 147, 203
- parlement, Vlaams p. 131, 147
- politierechtbank p. 103
- politieverordeningen p. 170, 173, 179, 181
- president p. 22
- privaatrecht p. 13
- privacy, recht op p. 226
- privé-leven, recht op eerbiediging van p. 226, 229
- proces, eerlijk p. 117
- provincie p. 165, 177
- procureur des Konings p. 100
- procureur-generaal p. 100
- provinciegouverneur p. 173, 178, 179, 180, 181
- provincieraad p. 178, 179, 180, 181, 182
- publiek recht p. 13

Q

- quorum p. 62

R

- raad p. 130, 134, 146, 147, 150, 156
- Raad, Brusselse Hoofdstedelijke p. 148, 150, 158
- Raad, Europese p. 205
- raadkamer p. 223
- Raad van de Duitstalige gemeenschap p. 149
- Raad van Europa p. 191, 198, 201, 205, 229
- Raad van Ministers p. 35, 203, 205, 206
- Raad van State p. 60, 82, 88, 90, 95, 99, 110, 111, 112, 113, 114, 116, 151, 216
- raad voor maatschappelijk welzijn p. 183, 184, 185, 186, 187
- ratificatie p. 56, 217
- rechtbank p. 94, 116, 197, 198, 212, 216
- rechtbank, administratieve p. 94, 95, 116
- rechtbank, correctionele p. 103, 104
- rechtbank van eerste aanleg p. 98, 103, 234
- rechtbank van koophandel p. 98, 105
- recht, burgerlijk p. 94, 95, 97, 235
- rechten en vrijheden p. 212
- rechten van de mens
 - *rechten van de mens p. 26, 192, 194
 - *Europees Hof voor de Rechten van de Mens p. 35, 198, 200
 - *Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden p. 35, 198, 200, 212, 217, 218, 219, 220
- rechter p. 99
- recht hun mening te uiten p. 238
- recht om klacht in te dienen bij ombudsman p. 242
- recht op arbeid, billijke arbeidsvoorwaarden en een billijke beloning p. 236
- recht op behoorlijke huisvesting p. 236
- recht op collectief onderhandelen p. 236
- recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing p. 236
- recht op eerbiediging van het gezinsleven p. 226, 231
- recht op eerbiediging van het privé-leven p. 226, 229
- recht op eigendom p. 234
- recht op gezondheid p. 236
- recht op gezond leefmilieu p. 236
- recht op leven p. 217
- recht op menswaardig leven p. 236
- recht op onderwijs p. 235, 236
- recht op openbaarheid van bestuur p. 239
- recht op privacy p. 226
- recht op sociale, geneeskundige en juridische bijstand p. 236
- recht op sociale zekerheid p. 236
- recht op uitdrukkelijke motivering p. 241

- recht, politiek p. 23, 94, 97
- rechtsbescherming p. 26
- rechtscollege p. 200
- rechtsgebied p. 97
- rechtshandelingen, administratieve p. 95, 110, 111, 216
- rechtsmacht, voorrang van p. 121, 181
- rechtsmiddel p. 101
- rechtsnormen, hiërarchie p. 37, 38, 51, 150, 161, 162, 165, 166, 212
- recht, sociaal-economisch p. 235
- rechtsongelijkheid p. 213, 214, 216
- rechtsorde, internationale p. 191
- rechtspersoonlijkheid p. 233
- rechtsregels p. 18, 37
- rechtsstaat p. 26, 62
- recht, subjectief p. 97
- rechtsweigering p. 118
- referendum p. 25
- regeerakkoord p. 78, 80, 153
- regering p. 22, 45, 51, 56, 57, 60, 72, 76, 130, 134, 146, 151, 205
- Regering, Brusselse Hoofdstedelijke p. 154, 158
- Regering, van de Duitstalige gemeenschap p. 154
- Regering, Vlaamse p. 131, 153
- regeringsverklaring p. 78
- regeringsvorming p. 77
- reglement van inwendig bestuur p. 170
- reglement van orde en inwendige dienst p. 170
- rekening p. 53
- Renard, André p. 127
- republiek p. 22
- resolutie p. 194
- richtlijn p. 206, 207
- Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (R.S.Z.) p. 34

S

- samenlevingscontract p. 231
- samenstelling, paritaire p. 84
- samenwerkingsakkoord p. 145
- samenwerkingsprocedure p. 145
- schepencollege p. 176
- schorsing p. 112, 114, 115
- secretaris-generaal (V.N.) p. 194, 195
- Senaat p. 45, 47, 52, 53, 59, 60, 61, 62, 70, 72

- senator
 - *gecoöpteerde senator p. 48
 - *gemeenschapssenator p. 48
 - *senator p. 57
 - *senator van rechtswege p. 49, 50
- slavernij p. 219
- sociale zekerheid p. 34
- sociale zekerheid, recht op p. 183, 236
- staande magistratuur p. 100
- staat
 - *Etat gendarme p. 34
 - *nachtwakersstaat p. 34
 - *Etat providence p. 34
 - *verzorgingsstaat p. 34
- staatsblad, Belgisch staatsblad p. 56, 64, 70, 71, 90, 115, 150
- staatssecretaris p. 57, 76, 77, 84, 92, 154
- staatssecretaris, gewestelijke p. 154, 160
- staatsvorm
 - *eenheidsstaat p. 30
 - *federale staat p. 30
 - *unitaire staat p. 30
- stelsel
 - *parlementair stelsel p. 25
 - *presidentieel stelsel p. 25
- stemming p. 62
- stemplicht p. 220
- stemrecht
 - *stemrecht p. 23, 168
 - *algemeen enkelvoudig stemrecht p. 23, 45
 - *algemeen meervoudig stemrecht p. 23
- straf p. 220, 221
- structuur, asymmetrische p. 130
- substituten p. 100

T

- taalgebieden p. 28
- taalgroepen p. 49, 50, 67, 149, 158
- talen, gebruik van p. 138
- tegenspraak p. 119
- telefoongesprekken, verbod af te luisteren p. 227
- termijn, redelijke p. 118
- territorialiteitsbeginsel p. 29
- Top, Europese p. 205

U

- uitvoeringsbesluit p. 38, 81, 155
- uitvoering wet p. 81, 173
- Unie, Europese p. 36, 191, 201, 202, 203, 205
- Universele Verklaring van de Rechten van de Mens p. 192, 194

V

- vast bureau p. 184, 186, 187
- veiligheidsraad p. 194, 195
- verantwoordelijkheid, strafrechtelijke p. 93
- verbod van folteringen, onmenselijke of vernederende behandeling p. 218
- verbod van rechtsweigering p. 118
- verbod van slavernij en dwangarbeid p. 219
- verbod om telefoongesprekken af te luisteren p. 227
- Verdrag
 - *verdrag p. 51, 52, 56, 82, 90, 140, 151, 212
 - *Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden p. 35, 198, 200, 212, 217, 218, 219
 - *gemengd verdrag p. 56
 - *internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten p. 195, 196
 - *internationaal verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten p. 195, 196
 - *internationaal verdrag inzake rechten van het kind p. 196
 - *internationaal verdrag inzake de uitbanning van rassendiscriminatie p. 195, 196
 - *internationaal verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie ten aanzien van vrouwen p. 195, 196
 - *internationaal verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling en bestraffing p. 195, 196
 - *Verdrag tot oprichting van de Europese gemeenschap (E.G.-verdrag) p. 35, 36, 206
 - *Verdrag van Amsterdam p. 36
 - *Verdrag van Maastricht p. 35, 83, 201
 - *Verdrag van Nice p. 36
 - *Verdrag tot oprichting van de Europese Unie p. 36, 206
- Verenigde Naties p. 191, 192, 194, 200
- vereniging p. 233
- vereniging, feitelijke p. 233
- vereniging, vrijheid van p. 233
- vereniging zonder winstoogmerk p. 233
- vergadering p. 233

- vergadering, plenaire p. 61, 151
- vergadering, vrijheid van p. 232
- verkeersmisdrijf p. 103
- verkiezing p. 45, 70, 147
- vernietiging p. 38, 82, 114, 115
- verordening
 - *verordening p. 81, 162, 165, 206, 207
 - *gemeentelijke verordening p. 38, 111, 166, 216
 - *politieverordeningen p. 170, 173, 174, 181
 - *provinciale verordening p. 38, 111, 216
- vertegenwoordiging, evenredige p. 46, 147
- vertrouwen p. 80, 150
- vertrouwensstemming p. 58, 150
- verzorgingsstaat (Etat providence) p. 34
- Volkenbond p. 192
- volksraadpleging p. 25, 171, 179
- volmachtenbesluit p. 89
- vonnis p. 101, 197, 217
- Voorlopig Bewind p. 17
- voorontwerp p. 54
- vraag
 - *vraag p. 57
 - *prejudiciële vraag p. 114, 116, 205, 216
- vredegerecht p. 97
- vrederechter p. 102, 105, 226
- vreemdeling p. 111, 115
- vrijheid
 - *vrijheid van godsdienst en erediens p. 225
 - *vrijheid van meningsuiting p. 224, 225
 - *vrijheid van onderwijs p. 235, 236
 - *vrijheid van persoon p. 219, 221
 - *vrijheid van taalgebruik p. 27
 - *vrijheid van vereniging p. 233
 - *vrijheid van vergadering p. 232
- vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitalen p. 201

W

- welvaartsstaat, actieve p. 34
- werking, directe p. 39, 190, 191, 193, 199
- werkstraf p. 103, 104, 122
- wet p. 37, 39, 50, 51, 52, 53, 81, 95, 111, 113, 114, 115, 116, 150, 161, 165, 166, 173, 180, 182, 206, 214, 216, 236
- wet, bijzondere p. 138

- wet, communautaire p. 67
- wet, ontwerp van wet p. 60
- wetsontwerp p. 54, 60, 82, 90, 91, 113
- wetsvoorstel p. 60, 113
- wettigheidsbeginsel p. 81
- wet, voorontwerp van wet p. 60
- wet, voorstel van wet p. 60
- woning p. 226
- woning, onschendbaarheid van de p. 226, 232

X

Y

Z

- zaken, lopende p. 157
- zekerheid
 - *Rijksdienst voor sociale zekerheid p. 34
 - *sociale zekerheid p. 34
- zittende magistratuur p. 100
- zitting p. 74